Aan de leden van de gemeenteraad Hoorn

Van: Het bestuur van Stichting Streekomroep West-Friesland SWF)

Betreft: financiering lokale omroep
Datum: 31 oktober 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

Graag informeren wij u over de bekostiging van de lokale omroep die bij de behandeling van de cultuurnota aan de orde is geweest. De aanleiding is dat uw gemeenteraad overweegt om enkele raadsinstrumenten in te zetten bij de behandeling van de begroting voor 2025. Omdat de bekostiging van SWF een gezamenlijke taak van de zeven gemeenten in West-Friesland is, en dat de andere zes gemeenten de ontwikkelingen in Hoorn afwachten, willen wij u vragen om te overwegen deze kwestie zeer serieus te nemen.

Concreet hebben diverse fracties van uw raad de intentie om één of meer raadsinstrumenten bij de begroting in te dienen. Die zullen in ieder geval worden gericht op vergoeding van de door SWF in 2023 en 2024 gemaakte fusie- en frictiekosten, alsook op het leveren van een bijdrage aan de personeelskosten in 2025, 2026 en 2027. Als Hoorn daarmee akkoord gaat, zullen de andere gemeenten van West-Friesland met grote mate van waarschijnlijkheid ook hun bijdrage leveren naar rato van zijn aantal huishoudens[1]. U zal niet alleen komen te staan in de broodnodige financiele ondersteuning van de Streekomroep.

Wij adviseren om zeker ook contact op te nemen met uw collega's in de regio om zoveel mogelijk tot één West-Fries geluid te komen.

Hieronder zullen wij uitleg geven over - achtereenvolgens - de aanleiding in Hoorn, het gevolgde proces in de afgelopen jaren en de inhoud, zoveel mogelijk als samenvatting en zonder al te veel details. Mocht iemand van u behoefte hebben aan meer informatie dan zijn wij altijd bereid om nadere toelichting te geven.

<u>Aanleiding</u>

Omdat SWF al heel lang in overleg is met de West-Friese gemeentes over haar financiering (zie ook hieronder), waren wij verbaasd over formulering van de cultuurnota met betrekking tot de streekomroep op de raadsagenda van Hoorn op 22 oktober j.l. In die cultuurnota staat dat de omroep uitsluitend het richtsnoerbedrag ontvangt. Dit terwijl wij nog met Hoorn in procedure zijn over ons bezwaar. SWF heeft ingesproken in de commissie op 8 oktober en veel fracties - zowel van de coalitie als uit de oppositie - hebben ervoor gepleit om die zinsnede te interpreteren als een eerste stap en ruimte te laten voor een vervolg en verdere financiering. Tevens werd er voor gepleit om 'het goede gesprek aan te gaan' en gelukkig is voor zo'n eerste ambtelijk overleg inmiddels de datum van 6 november vastgesteld. Tenslotte, zoals hiervoor gesteld, hebben diverse fracties aangekondigd om bij de behandeling in de raad van de cultuurnota (later bijgesteld naar 'bij de behandeling van de begroting') met raadsinstrumenten te zullen komen.

<u>Proces</u>

[1] Verdeling naar rato van aantal huishoudens: Drechterland 8,63%, Enkhuizen 8,63%, Hoorn 37,54%, Koggenland 9.74%, Medemblik 20,09%, Opmeer 5.43%, Stede Broec 9.64%

In januari 2023 hebben wij bij alle gemeenteraden ingesproken tijdens het debat over de aanwijzing als lokale omroep
Toen heeft u opgeroepen om partijen op één lijn te krijgen. Wij hebben die handschoen opgenomen en zijn *met van Hoorn zeggen*, HoornRadio en WEEFF gefuseerd tot Streekomroep West-Friesland. Binnenkort zal dat ook te zien zijn op onze geheel nieuwe website.

Het onder één dak brengen van drie organisaties vergt éénmalige fusie en frictiekosten. U heeft ons daartoe aangespoord, maar laat ons tot nu toe zitten met de, voor de streekomroep, te grote financiële gevolgen. Voor de streekomroep brengt dat grote risico's met zich mee. De situatie is ook in het kader van de relevante regelgeving onjuist. De aanwijzende gemeenten dienen - volgens de Mediawet - haar lokale omroep strúctureel in staat stellen een Lokaal Toereikend Mediaaanbod (LTMA) te bieden[2].

Voor die twee bijdragen hebben wij - na ambtelijk overleg in april 2023 - een begroting ingediend vóór 1 juli 2023. Die begroting is ook door uw concerncontroller inzichtelijk en onderbouwd genoemd. Wij hebben vervolgens in oktober ingesproken in een portefeuillehoudersoverleg van West-Friesland. Het college in Hoorn heeft de raad daarover geïnformeerd middels een raadsbrief en daarin gezegd dat we nog in overleg waren over een bijdrage. De wijze van informeren van de andere raden kan daarvan verschillen, de boodschap is hetzelfde.

Tot onze verbazing kregen we in december 2023 een afwijzing op grond van het bereiken van het subsidieplafond, maar met de vermelding dat er nog overleg zou . En er is sindsdien geen enkel inhoudelijk overleg geweest. Terwijl de hoogte van het subsidieplafond ook in april al bekend was en uiteindelijk u als gemeenteraad gaat over het eventueel wijzigen van het subsidieplafond.

Wij hebben in alle gemeenten bezwaar aangetekend, waarbij het ons is opgebroken dat alle colleges op andere data een besluit tot afwijzing hebben genomen. Daardoor zijn de termijnen van indiening van bezwaar verschillend evenals de daarop volgende procedures. Wij hopen steeds op een gezamenlijke behandeling van ons dossier in zeven gemeenten, maar dat blijkt nog een brug te ver. Wel is ons diverse malen te kennen gegeven dat de andere gemeenten in principe zullen afwachten hoe de procedure in Hoorn loopt en vervolgens de uitkomst zullen volgen.

In maart 2024 zijn wij gehoord door de commissie bezwaarschriften Hoorn en begin april hebben zij hun advies gegeven. Wij hebben daarin voor een belangrijk deel gelijk gekregen: De bekostiging van lokale media is geen subsidie volgens de AWB en de gemeente heeft een zorgplicht volgens de Mediawet. In mei 2024 was de hoorzitting van de commissie bezwaarschriftenvan de SED gemeentes en bij de gemeente Koggenland is de procedure geëscaleerd tot een gang naar de bestuursrechter.

De bezwaarschriftencommissie Hoorn heeft reeds uitspraak gedaan. Die luidde: "Er moet nader onderzocht worden in hoeverre de fusie [..] nog andere financiële verplichtingen met zich meebrengt dan alleen [..] het richtsnoerbedrag" en: "Daarbij moet rekening worden gehouden met [..] de Mediawet, onder andere de eis dat het vergoeden van kosten moet gebeuren op zodanige wijze dat [..] in een toereikend media aanbod kan worden voorzien. De commissie acht het dan ook raadzaam om vooral het goede gesprek aan te gaan".

Het advies van de commissie tenslotte was als volgt verwoord: "De commissie adviseert om […] nader onderzoek uit te voeren ter voorbereiding van de beslissing op bezwaar".

---

[2] Mediawet art 2.170 b lid 2: De bekostiging betreft vergoeding van de kosten die rechtstreeks verband houden met het verzorgen van de lokale publieke mediadienst, voor zover die kosten niet op andere wijze zijn gedekt, op zodanige wijze dat op lokaal niveau in een **toereikend media-aanbod** kan worden voorzien en **continuïteit** van bekostiging is gewaarborgd.

Daarna heeft het college van Hoorn tweemaal van ons uitstel gevraagd en gekregen tot 1 oktober en heeft een onafhankelijk expert om advies gevraagd om een oordeel te geven over de door SWF ingediende begroting. Inmiddels hebben wij op 25 oktober een afwijzing ontvangen. Die is wat ons betreft nog steeds gebaseerd op een onjuist uitgangspunt. Wij beraden ons op eventuele vervolgstappen.

De commissie van de SED gemeentes heeft ook om uitstel van haar uitspraak gevraagd. Daarvoor is door ons inmiddels ook twee keer uitstel verleend en heeft nog niet plaatsgevonden. De procedure Koggenland bij de bestuursrechter verwachten wij in 2025.

Inhoud

Bij de gesprekken tussen ministerie en VNG over de realisering van streekomroepen volgens het beleid van het ministerie is ook gesproken over een normbegroting voor dergelijke streekomroepen. In 2018 werd uitgegaan van ongeveer € 800.000 per jaar per streekomroep, waarvan een kwart door eigen inkomsten uit bijvoorbeeld advertenties zou moeten komen. Met inflatiecorrectie zou dat inmiddels ongeveer € 1.000.000 zijn met een bijdrage van € 750.000 van de gemeenten.

Een benchmark levert op dat goedlopende streekomroepen (Venlo, Rotterdam, Groningen, Twente) nog veel hogere begrotingen hebben en de Noordkop 5 à 6 keer meer aan de streekomroep bijdraagt dan West-Friesland.
De door SWF ingediende begroting met het verzoek om de bijdrage te verdubbelen plus af te bouwen in de volgende jaren is in dat licht dus al een uitermate bescheiden verzoek.

De financiering van SWF bevat drie componenten:

1. De basisbekostiging door middel van het richtsnoerbedrag. Dat is geen subsidie maar een *bekostigingsplicht* vanuit de Mediawet[2]. Daar mogen gemeenten alleen om zwaarwegende redenen – gemotiveerd - van afwijken. Denk daarbij aan gevallen van wanprestatie of financieel wanbeheer.
2. Daarbovenop zijn er *extra verplichtingen* die voortkomen uit de Mediawet. De gemeente moet haar publieke media-instelling in staat stellen om een Lokaal toereikend media-aanbod (LTMA) te verzorgen. En dat ook nog eens in een vorm waarin de *continuïteit* van dat aanbod voor de aanwijzingsperiode wordt geborgd.
3. Tenslotte de fusie- en frictiekosten. De gemeenten hebben ons aangespoord om te fuseren. Maar stellen ons niet in staat om aan die fusie gestalte te geven en laten ons zitten met de financiële gevolgen van een samenvoeging die in wezen constructief is, maar die door gebrek aan middelen serieus onder druk staat.

Ondertussen stapelen de problemen zich op:

- Alle reserves van SWF zijn opgebruikt om te bereiken wat we nu bereikt hebben: Om een subsidie te kunnen verkrijgen van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek en om te voldoen aan de eisen van het Keurmerk Streekomroep van de NLPO moeten er twee journalistieke medewerkers in dienst zijn. SWF heeft deze medewerkers het eerste jaar uit de eigen reserves betaald, die daarmee op zijn.
- Maar zonder reserves kunnen we niets financieren en zonder structurele bijdrage van de gemeenten kunnen we ook geen huur- of lease contracten sluiten.
  Op dit moment is onze redactie in Hoorn gevestigd en willen we daar ook de radiostudio inrichten. De benodigde investering kunnen we niet meer betalen, waardoor we gedwongen zijn om de huur van twee radiostudio's (WEEFF in Enkhuizen en HoornRadio in Hoorn) door te betalen.

Deze dislocatie leidt er toe dat de vrijwillige radiomakers zich verweesd voelen en inmiddels is al een derde deel uitgestroomd.
- Doordat we per jaar worden gefinancierd kunnen we betaalde medewerkers slechts een jaarcontract aanbieden. Dat staat enerzijds na een aantal jaren op gespannen voet met de regelgeving en leidt anderzijds tot onzekerheid bij de werknemers. Inmiddels hebben twee gewaardeerde medewerkers om die reden een andere werkkring gezocht.
- Als de kwaliteit van SWF niet op peil te houden is kan een volgende subsidie van het Stimuleringsfonds naar een andere omroep gaan en dan zijn we terug bij af: een lokale omroep met zeer beperkte kwaliteit en alleen vrijwillige medewerkers.

Maar wij blijven openstaan voor het goede gesprek om samen tot oplossingen te komen.

Voor dat gesprek hebben we de volgende vragen en aandachtspunten geformuleerd richting ambtenaren en colleges:

a. De raden in dienen in staat te worden gesteld om tijdig kennis te kunnen nemen van de inhoud van de uitspraak van de bezwaarschriftencommissie Hoorn, alsook van het advies van de extern adviseur. Pas dan kan er een zorgvuldige afweging worden gemaakt over de bekostiging van streekomroep West-Friesland en hoe dit te verwoorden in een cultuurnota, een medianota en/of aanvullende instrumenten.
b. Streekomroep West-Friesland wordt nu per jaar gefinancierd. Dat conflicteert met de voorschriften van de Mediawet. De streekomroep dient in staat te worden gesteld om continuïteit in haar bedrijfsvoering te brengen en toereikende content te brengen op de kanalen die de wetgever daarvoor heeft aangewezen. Met jaarlijkse financiering is het niet mogelijk om huur- of lease contracten te sluiten of leningen aan te gaan.
c. Streekomroep West-Friesland voldoet aan de doelstellingen van het nieuwe Mediastelsel en doet mee in het subsidieregime van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek. Deelname aan die regeling dient door de aanwijzende gemeenten te worden geborgd/gefaciliteerd.
d. Hoorn kan aangesporen tot het formuleren van een gemeenschappelijk mediabeleid voor West-Friesland, uiteraard in samenwerking met de andere aanwijzende gemeenten.

> Voor nadere informatie en inlichtingen kunt u contact opnemen met Erik Bout. Hoofdredacteur / directeur van Streekomroep West-Friesland.

Telefoon: 06 25 168 168 / Email: erik.bout@weeff.nl